

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 52/2010-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., N., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 14 C 206/2004 z 26. novembra 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6 Co 23/2009 z 24. marca 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2009 faxom a 22. júla 2009 poštou doručená sťažnosť P. B., N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. S., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva

na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 14 C 206/2004 z 26. novembra 2008 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 23/2009 z 24. marca 2009 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že: *«Okresný súd Nitra (ďalej v texte ako „okresný súd“ alebo aj „prvostupňový súd“) v konaní o náhradu škody na zdraví a o mimoriadne zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vedenom pod sp. zn. 14C 206/2004 vydal dňa 26. novembra 2008 rozsudok, ktorým žalobu zamietol, žalovaným v 1., 2., 3., 4. a 5. rade nepriznal náhradu trov konania.*

Dňa 11. mája 2009 bol sťažovateľovi doručený rozsudok Krajského súdu v Nitre (ďalej v texte ako „krajský súd“ alebo aj „odvolací súd“) zo dňa 24. marca 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 23/2009, ktorým krajský súd potvrdil sťažovateľovým odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14C 206/2004 zo dňa 26. novembra 2008 a nepriznal odporcom v 1. - 5. rade náhradu trov odvolacieho konania.

Proti rozsudku krajského súdu... podal sťažovateľ v zákonnej lehote dňa 10. 06. 2009 cestou svojho právneho zástupcu v zmysle ust. § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) dovolanie, a to v časti výroku, ktorým súd potvrdil rozsudok okresného súdu zo dňa 26. novembra 2008 spis. zn. 14C 206/2004, ktorým tento súd zamietol žalobu voči žalovaným v 2. a 3. rade, z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) OSP.».

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza: *„Rozhodnutiami... krajského súdu... a... okresného súdu... bolo porušené základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie zaručené:*

- v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1, čl. 13 a čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky... a
- v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

nakoľko okresný súd a krajský súd sa pri výklade zákonných ustanovení (predovšetkým ust. § 106 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník), na ktorých svoje rozhodnutie založili, natoľko odchyľili od ich znenia, že zásadne popreli ich účel a význam.“

V dovolaní z 10. júna 2009 podanom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sťažovateľ uviedol:

„Nesprávnym právnym posúdením veci...odvolací aj prvostupňový súd odňali žalobcovi možnosť konať pred súdom, čím obe napadnuté konania trpia vadou v zmysle § 237 písm. f) OSP...“

žalobca navrhuje, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a prípadne prvostupňového súdu zrušil a vec im vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo P. B..., N., na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Okresného súdu Nitra, spis. zn. 14C 206/2004 zo dňa 26. novembra 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre, spis. zn. 6Co 23/2009 zo dňa 24. marca 2009 porušené bolo.“

2. Rozsudok Okresného súdu Nitra, spis. zn. 14C 206/2004 zo dňa 26. novembra 2008 ako aj rozsudok Krajského súdu v Nitre, spis. zn. 6Co 23/2009 zo dňa 24. marca 2009 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

3. Okresný súd Nitra a Krajský súd v Nitre sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy konania pozostávajúce z odmeny za právne služby vo výške 4.065,90 €, zahrňajúce odmenu za dva úkony právnych služieb: prevzatie veci a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd - sťažnosť (jeden úkon á 1.701,41 € + DPH) a náhradu režijných paušálnych výdavkov za dva úkony (1 úkon á 6,95 € + DPH), na účet právneho zástupcu sťažovateľa č. ú. 4050041407/3100, vedený vo VOLKSBANK Slovensko, a. s. do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu

Zo sťažnosti a z priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu.

Proti rozsudku okresného súdu mal sťažovateľ možnosť podať odvolanie a túto svoju možnosť aj využil. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na prerokovanie a rozhodnutie veci.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu

Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie rozhodnutia krajského súdu najmä z hľadiska rešpektovania jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie), v dôsledku porušenia ktorých sa domáhal v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania najvyššiemu súdu zrušenia rozhodnutia krajského súdu a ďalšieho konania v jeho občianskoprávnej veci.

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu uvádza: „*Okresný súd... odmietol vykonať sťažovateľom navrhované dôkazy z dôvodu, že v dôsledku vznesenia námietok premlčania... by bolo nehospodárne vykonávať aj tieto sťažovateľom navrhované*

dôkazy... teda rozhodnutie o tom, že námietky premlčania žalovaných v 2. a 3. rade sú oprávnené, a že žalobu treba voči nim zamietnuť, však podľa nášho názoru založil na nesprávnom právnom posúdení veci, čím v konečnom dôsledku odňal sťažovateľovi možnosť ďalej konať pred súdom a domôcť sa svojich Ústavou a zákonmi chránených práv súdnou cestou.

Uvedené pochybenie nenapravil ani odvolací súd, pričom odôvodnením svojho rozsudku neodstránil pochybnosti sťažovateľa o správnosti prvostupňového rozsudku vyjadrené v podanom odvolaní. Týmto svojim postupom a... rozhodnutím... odvolací súd takisto odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom a tým realizovať svoje základné právo na spravodlivé súdne konanie...“

V dovolaní adresovanom najvyššiemu súdu sťažovateľ uvádza: *„Nesprávnym právnym posúdením... v otázke premlčania nároku... odvolací aj prvostupňový súd odňali žalobcovi konať pred súdom, čím... napadnuté konania trpia vadou v zmysle § 237 písm. f) OSP.“*

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ rovnaké námietky uplatnil v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ako aj v dovolaní podanom najvyššiemu súdu, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podania sťažnosti ústavnému súdu je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd ani touto časťou sťažnosti meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2010